ELÄKETURVAKESKUS TOIMINTAKERTOMUS 1978

Eläketurvakeskus 1978

Työeläketurva vuonna 1978
Eläketurvakeskuksen toiminta
Työeläkevakuutettujen palvelu
Eläkehakemuksia 67 000
Lausuntoja, päätöksiä ja suosituksia 3 000 vakuutetun asiassa
Vakuuttamisvelvollisuutta valvotaan
Yrittäjän vapauttaminen vakuuttamisvelvollisuudesta
Rekisteriotteita työntekijöille myös pyytämättä
Eläkkeen hakematta jättäneille tiedotettiin eläkeoikeudesta
Muissa pohjoismaissa työskentelevän suomalaisen eläketurva
Työeläkelaitosten keskuselin
Eläkkeiden vastuunjako
Eläketurvakeskuksen rekisterit
Yleiskirjeet
Eläkekassa- ja säätiötarkastus
Luottovakuutus
Vakuutuskanta
Korvaukset
Sijoitukset
Luottovakuutustoiminnan johtokunta
Numerotietoja luottovakuutuksesta
Tutkimus ja suunnittelu
Työeläketurvan kehittäminen
Tutkimustoiminta
Tilastot ja katsaukset
Tietoa työeläkejärjestelmästä
Koulutus
Tiedotus
Kansainvälinen yhteistyö
Henkilöstö
Varsinaisen toiminnan tuloslaskelma
Luottovakuutustoiminnan tuloslaskelma
Tase 31. 12. 1978
Tilintarkastuskertomus
Hallintoelimet
Eläkelautakunnan toimintakertomus 1978
Työeläkelainsäädännön muutokset 1978
Vuoden 1978 tilastotietoja

ELÄKETURVAKESKUS
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN
TIETOKONEPALVELU
OSUUSPANKKI

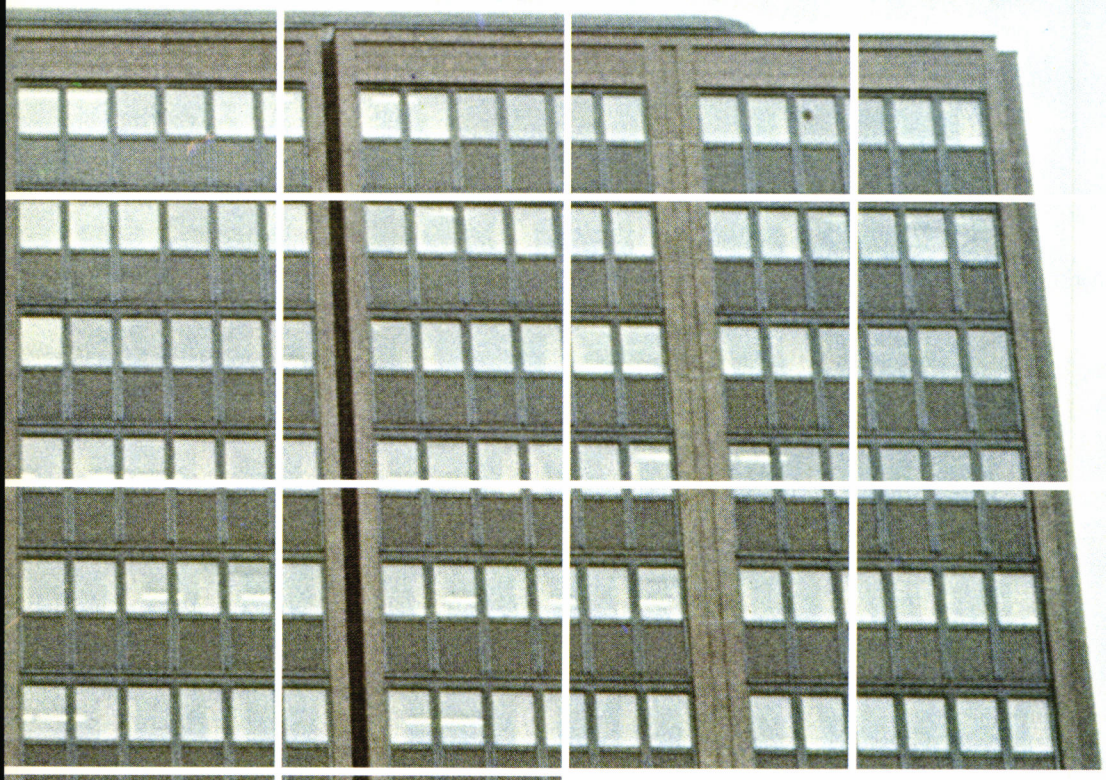

Eläketurvakeskus

toimii työeläkelaitosten keskuslaitoksena

- ylläpitämällä rekistereitä yksityisen palveluksessa ja itsenäisenä yrittäjänä kertyneistä eläkeoikeuksista;
- antamalla neuvoja ja lausuntoja;
- tiedottamalla työeläkkeistä;
- kokoamalla eläkepäätösten tekoa ja eläkkeen maksamista varten tarvittavat tiedot;
- selvittämällä eläkelaitosten keskinäiset kustannusosuudet;
- valvomalla eläkesäätiöiden ja -kassojen päätösten lainmukaisuutta;
- tutkimalla ja kehittämällä eläkkeitä.

Eläketurvakeskus
on perustettu vuonna 1961.
Sen osoite on Opastinsilta 7,
00520 HKI 52
puh. 90-1511

Työeläketurva vuonna 1978

Työeläkelaitokset maksoivat vuoden 1978 aikana työntekijäin ja yrittäjien eläkelakien mukaisina eläkkeinä yhteensä 3,52 miljardia markkaa. Määrä oli 18 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuotena. Kasvu aiheutui vuoden alussa suoritetusta noin viiden prosentin indeksitarkistuksesta ja eläkkeensaajien lukumäärän kasvusta. Vuoden aikana nousi työeläkkeensaajien lukumäärä yli puolen miljoonan.

Maan taloudellisen tilanteen parantamiseen tähtäävät elvytysohjelmat ja erityisesti työllisyystilanteen vaikeus ovat vuoden 1978 aikana vaikuttaneet myös työeläkkeisiin ja niitä koskevaan lainsäädäntöön.

Työeläkejärjestelmän maksutuloon vaikuttivat edellisen vuoden aikana tehdyt elvytysratkaisut kaikkiaan niin, että maksutulo aleni edellisestä vuodesta noin 400 miljoonalla markalla. Maksutulo oli perusturvan osalta 4 330 miljoonaa markkaa ja lisäturvan osalta 130 miljoonaa markkaa. TEL-maksuprosentti oli 10, LEL-maksuprosentti 11 ja yrittäjien eläkelakien mukainen perusprosentti 12. Maksualennukset johtivat vastuuvajaukseen, joka säädettiin kuoletettavaksi vuosina 1979-83. Myös vuoden 1979 osalta kustannus- ja hintapaineiden keventämiseksi säädettiin lailla uudelleen alennusta maksuun 0,5 prosenttiyksikköä.

Laki taloudellisen kehityksen turvaamisesta siirsi eläkkeiden heinäkuun ennakkotarkistuksen tapahtumaan vasta eläkkeitä vuodenvaihteessa tarkistettaessa. Työttömyyseläkkeitten määrä nousi huomattavasti, kun siihen oikeuttava ikäraja väliaikaisesti alennettiin 58 vuoteen. Muutos, joka perustui eläkeikäkomitean osamietintöön, on voimassa vuoden 1978 puolivälistä seuraavan vuoden loppuun. Sukupolvenvaihdoseläkkeitä koskevaa ikärajaa muutettiin niin ikään.

Eläketurvakeskuksen tekemä esitys lomautuksen ajalta maksettujen työttömyysavustuspäivien ottamisesta huomioon eläkettä laskettaessa toteutui huhtikuussa annetussa laissa, joka samalla tarkensi muutoinkin työttömyyslisän laskemissäädöksiä.

Kun työeläkkeen tarkoitus on tulla palkan sijaan eläkkeelle siirryttäessä, on tärkeätä, että eläkehakemuksen käsittely tapahtuu nopeasti. Vanhuuseläkkeiden osalta tässä jo nyt onnistutaan varsin yleisesti niin, että eläke voidaan myöntää sen kuukauden aikana, jolloin henkilö täyttää 65 vuotta. Heinäkuussa annettujen, pääasiassa kansaneläkejärjestelmää koskevien lainmuutosten yhteydessä laskentatekniikkaa muutettiin siten, että vanhuuseläke voidaan laskea valmiiksi jo sen kalenterivuoden päätyttyä, jolloin henkilö on täyttänyt 63 vuotta. Muutokset tulevat voimaan vuoden 1980 alusta.

Eläketoimikunta 1976 oli osamietinnössään esittänyt TEL-eläkkeen perusteena olevan palkan laskemistapaan muutosta. Tätä koskeva laki annettiin joulukuussa. Palkkaa laskettaessa työsuhteen neljästä viimeisestä vuodesta valitaan keskiansioiltaan kaksi keskimmäistä vuotta. Muutoksen tarkoituksena on määrittää työsuhteen päättymisen läheisyydessä vakiintunut palkkataso aikaisempaa täsmällisemmin. Muutos tulee voimaan asteittain neljän vuoden kuluessa.

Eläketurvakeskuksen toiminta

Työeläkevakuutettujen palvelu

Eläketurvakeskus palvelee vakuutettuja hoitamalla henkilökohtaista eläkeneuvontaa ja ottamalla vastaan eläkehakemuksia. Lisäksi Eläketurvakeskus antaa lausuntoja, päätöksiä ja suosituksia yksittäisten vakuutettujen eläkeasioista.

Eläkehakemuksia 67 000

Eläketurvakeskukseen saapui vuoden aikana 34351 eläkehakemusta pankeista, postitoimipaikoista ja Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistoista. Suoraan eläkelaitoksiin saapui 32834 eläkehakemusta.

Eläketurvakeskuksessa hakemuksiin liitetään rekisteritiedot työsuhteista, yrittäjätoiminnasta ja aikaisemmista eläkkeistä. Vakuutettu on saattanut kuulua myös julkisen puolen eläkelakien piiriin. Tällöin hakemus toimitetaan Valtiokonttorin, Kunnallisen eläkelaitoksen tai muun asianomaisen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

Yleisölle Eläketurvakeskus antaa neuvoja ja ohjeita sekä kirjeitse ja yleisluonteisissa kysymyksissä puhelimitse että toimitalossaan sijaitsevassa asiakaspalvelussa henkilökohtaisesti.

Yleisön kanssa käyty kirjeenvaihto on käsittänyt yli 10 000 kirjettä. Kirjeet koskivat eläkkeiden saamisedellytyksiä ja määriä, eläkkeen hakemista sekä työsuhteita, joiden työntekijät katsoivat puuttuvan Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteristä.

Lausuntoja, päätöksiä ja suosituksia 3 000 vakuutetun asiassa

Työeläkeasioissa annetuista ratkaisuista voidaan valittaa eläkelautakuntaan ja sen ratkaisuista edelleen vakuutusoikeuteen, joka toimii ylimpänä valitusasteena. Vakuutusoikeuteen tehdyistä valituksista antaa Eläketurvakeskus lausunnon. Vuonna 1978 annettiin vakuutusoikeudelle kaikkiaan 2 406 lausuntoa. Enin osa niistä koski eläkelautakunnan päätöksistä tehtyjä valituksia. Päätöksen poistamista koskevasta hakemuksesta annettiin 441 lausuntoa.

Jos syntyy epäselvyyttä työeläkelakien soveltamisesta, Eläketurvakeskus antaa työntekijän, työnantajan tai eläkelaitoksen hakemuksesta päätöksen siitä, tuleeko tapauksessa soveltaa työeläkelainsäädäntöä ja mitä lakia. Tällaisia ratkaisuja tehtiin yhteensä 150.

Työkyvyttömyyskäytännön ohjaamiseksi Eläketurvakeskuksessa toimii työkyvyttömyysasiain neuvottelukunta, joka antaa suosituksia eläkelaitosten pyynnöstä. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina työeläkelaitokset sekä keskeiset työntekijöiden ja työnantajien keskusjärjestöt. Neuvottelukunta kokoontuu viikoittain. Vuoden aikana se on antanut eläkelaitoksille 162 ratkaisusuositusta. Valtaosa suosituksista koskee työkyvyn arviointia tai työkyvyttömyyden alkamisajankohtaa.

Vakuuttamisvelvollisuutta valvotaan

Eläketurvakeskus valvoo, että työnantajat ja yrittäjät täyttävät TEL:n ja YEL:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Velvollisuuden laiminlyöneet työnantajat ja yrittäjät ovat yleensä kehotuksen saatuaan korjanneet laiminlyöntinsä. Jos näin ei ole tapahtunut, asianomaisen työnantajan tai yrittäjän puolesta on otettu vakuutus eläkevakuutusyhtiöstä ja samalla määrätty vakuutusmaksu korotettavaksi laiminlyönnin vuoksi. Vuoden aikana on näitä korotettuja vakuutusmaksuja määrätty perittäväksi yhteensä 1 467 675 markkaa.

Vuoden aikana on tarkastuskäyntejä tehty 2 143 työnantajan luokse. Toiminta on laajentunut siten, että tarkastuksia on tehty myös eläkelaitosten aloitteesta sellaisten työnantajien luokse, jotka ovat puutteellisesti järjestäneet työntekijöidensä eläketurvan.

Työnantajalta määrätään perittäväksi vakuutusmaksun korotus myös silloin, kun työnantaja on ottanut vakuutuksen

vapaaehtoisesti mutta on tehnyt sen laissa säädetyn määräajan jälkeen. Vuoden aikana määrättiin näitä korotuksia maksettavaksi yhteensä 518 061 markkaa.

Vakuuttamisvelvollisuus on selvitetty 390 konkurssin ja 278 julkisen haasteen yhteydessä. Eläketurvakeskus on valvonut saataviaan 45 konkursissa ja 4 julkisessa haasteessa.

Yrittäjän vapauttaminen vakuuttamisvelvollisuudesta

Eläketurvakeskus voi hakemuksesta vapauttaa yrittäjän ottamasta yrittäjien eläkelakien mukaista vakuutusta, jos hänen eläketurvansa on jo muiden työeläkelakien perusteella riittävä. Tällöin kysymyksessä on useimmiten sivutoiminen yrittäjä. Vapautus myönnetään viideksi vuodeksi kerrallaan, jonka ajan kuluttua vapautettu yrittäjä voi hakea vapautuksen jatkamista. Uusia vapautushakemuksia tuli vuoden aikana 3483, ja vapautuksen jatkamista koskevia hakemuksia saapui 766. Vuonna 1978 annettiin päätös 4803 yrittäjälle; näistä 3982 sai vapautuksen. Yrittäjäeläkelakien voimaantulosta lähtien on vapautettu vakuuttamisvelvollisuudesta 17024 yrittäjää ja näistä toistamiseen 4447 yrittäjää.

Hakemuksesta voi Eläketurvakeskus hyväksyä vapautetun yrittäjän takaisin lakien piiriin. Tähän mennessä on lakien voimaantulosta lukien hyväksytty takaisin lakien piiriin 164 yrittäjää.

Rekisteriotteita työntekijöille myös pyytämättä

Vuodesta 1966 lähtien on Eläketurvakeskus antanut työntekijöille pyynnöstä rekisteriotteita. Näin vakuutettu on voinut tarkistaa rekisteritietojensa todenmukaisuuden ja samalla saanut tietoa omasta eläketurvastaan. Näitä rekisteriotteita lähetettiin vuoden aikana ensimmäistä kertaa enemmän kuin sata tuhatta. Otteita lähetettiin pyynnöstä yhteensä 104 000 vakuutetulle. Vuoden aikana jatkettiin myös vuonna 1977 kokeilunluonteisesti aloitettua ns. automaattista rekisteriotepalvelua, rekisteriotteiden lähettämistä ilman asianomaisen pyyntöä, väestörekisterin osoitteita käyttäen. Näin lähetettiin rekisteriotteet 86 000:lle TEL-työsuhdettaan vaihtaneelle tai ensimmäistä kertaa työeläkejärjestelmän piiriin tulleelle. Vuoden aikana annettiin lisäksi 138 000 rekisteriotetta lähinnä LEL-alojen työntekijöille yhteistyössä Työeläkekassan ja asianomaisten ammattijärjestöjen kanssa.

Kokeilun perusteella ryhdytään lähettämään automaattisesti rekisteriotteet työsuhteensa päättäneille, työsuhteesta toiseen siirtyneille sekä työelämään tulijoille.

Eläkkeen hakematta jättäneille tiedotettiin eläkeoikeudesta

Perhe-eläkkeen hakematta jättäneille Eläketurvakeskus lähetti perhe-eläkeoikeutta koskevat tiedot ja eläkehakemuslomakkeen. Kirje lähetettiin omien rekisterien perusteella niille vuosina 1974-1976 kuolleiden yli neljän sadan henkilön leskille ja lapsille, joilla mahdollisesti oli oikeus perhe-eläkkeeseen mutta jotka eivät olleet eläkettä hakeneet. Vuoden aikana jatkettiin myös eläkemahdollisuudesta tiedottamista vanhuuseläkkeensä hakematta jättäneille. Vuorossa olivat nyt vuosina 1908-1909 syntyneet vakuutetut. Heistä lähes tuhannella rekisteritietojen mukaan näytti olevan oikeus eläkkeeseen.

Vanhuuseläkkeiden osalta hakemattomuus johtui osittain työnteon jatkamisesta. Kirjeistä noin 80 prosenttia johti hakemuksen tekoon. Vanhuuseläkkeissä eläkkeen myöhäisempi alkaminen ei aiheuta menetystä, koska eläkkeeseen tulee lykkäyskorotus. Koska perhe-eläkkeen hakemuksen myöhästymisestä saattaa seurata edun menetystä, kehitetään hakemattomuuden valvontaan käytäntö, jonka mukaisesti eläkelaitos riittävän ajoissa ilmoittaa eläkkeen mahdollisuudesta.

Muissa pohjoismaissa työskentelevän suomalaisen eläketurva

Pohjoismaiden kesken tehdyn sosiaaliturvasopimuksen mukaisesti on vuoden 1978 aikana Eläketurvakeskuksessa rekisteröity noin kolme tuhatta muissa pohjoismaissa tehtyä Suomen kansa-

laista koskevaa eläkepäätöstä. Saatuja tietoja käyttäen on asianomaisille ilmoitettu mahdollisuudesta hakea eläkettä Suomesta. Vastaavasti on palveltu noin kuutta sataa Suomessa eläkettä hakenutta, jos asiakirjoista on käynyt ilmi, että asianomainen on työskennellyt toisessa pohjoismaassa.

Työeläkelaitosten keskuselin

Eläketurvakeskuksen tehtäviin kuuluu työeläkelaitosten yhteisesti kustantamien maksuerien selvittäminen. Toinen keskeinen tehtävä on vakuutetuille ja työeläkelaitoksille tietoa antavan yhteisen työeläkerekisterin ylläpito. Näihin liittyy useita työmuotoja, joilla Eläketurvakeskus palvelee työeläkelaitoksia.

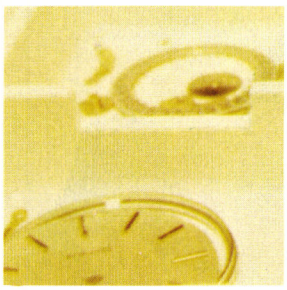

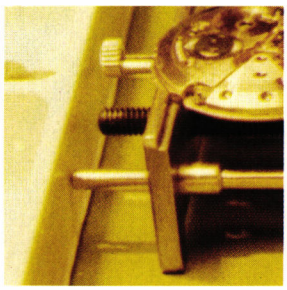

Eläkkeiden vastuunjako

TEL:n, LEL:n, MYEL:n ja YEL:n mukaisen eläkkeen maksaa yhtenä kokonaisuutena se eläkelaitos, jonka piiriin vakuutettu on viimeksi kuulunut. Eläkkeiden vastuunjaon yhteydessä Eläketurvakeskus selvittää, mikä osa eläkkeestä kuuluu maksavan eläkelaitoksen ja mikä osa muiden eläkelaitosten vastuulle. Vuonna 1978 toimitettiin eläkkeiden vastuunjako vuodelta 1977.

Työeläkkeinä maksettiin vuonna 1977 yhteensä 2 989 miljoonaa markkaa. Tästä määrästä 2 016 miljoonaa markkaa oli eläkelaitosten yhteisellä vastuulla. Vastuunjaon selvittelyn yhteydessä Eläketurvakeskus peri seitsemältäkymmeneltä eläkelaitokselta yhteensä 316 miljoonaa markkaa ja jakoi tämän määrän edelleen kuudellekymmenelle eläkelaitokselle.

Eläketurvakeskuksen rekisterit

Työsuhderekisteriin koottavan työhistorian avulla saadaan eläkeoikeutta koskevat tiedot nopeasti esille toimitettaviksi eläkelaitokselle. Eläketapahtuma- ja vireilläolorekisterin avulla välitetään eläkehakemuksia ja eläkepäätöksiä koskevat tiedot eri eläkelakien alaisille laitoksille, myös julkisen hallinnon eläkkeitä hoitaville. Eläkejärjestelyrekisteristä puolestaan käy ilmi se eläkelaitos, jossa työnantaja on järjestänyt työntekijöidensä TEL:n mukaisen eläketurvan. Eläkejärjestelyrekisterin avulla Eläketurvakeskus suorittaa myös työnantajien vakuuttamisvelvollisuuden valvontaa.

Vuoden aikana eläkejärjestelyrekisteriä ryhdyttiin hoitamaan ATK:n avulla. Näin luovuttiin viimeisen suuren, noin puoli miljoonaa korttia käsittäneen kortiston käytöstä. Vastaavat toimet hoide-

taan toistaiseksi sekä ATK-rekisterin että siitä muodostettujen mikrofilmien avulla. Vuonna 1979 järjestelmään liitetään näyttöpäätteet, vastaavaan tapaan kuin ne jo ovat käytössä eläketapahtuma- ja vireilläolorekistereitä hoidettaessa.

Vuoden 1979 työeläkkeiden vähimmäisprosentin korotus heijastui Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten väliseen tietoliikenteeseen. Eläketurvakeskus antoi eläkelaitoksille korotuksen laskemista varten yli 100 000 eläkkeensaajan rekisteritiedot. Eläketurvakeskukselta saamiensa ja omien rekisteritietojensa perusteella eläkelaitokset laskivat korotuksen noin 380 000 eläkkeeseen ja ilmoittivat eläkkeiden uudet määrät Eläketurvakeskukselle. Tiedot välitettiin myös Kansaneläkelaitokselle.

Yleiskirjeet

Vuoden 1978 aikana Eläketurvakeskus lähetti työeläkelaitoksille yhteensä 41 yleiskirjettä. Keskeisenä asiana yleiskirjeissä olivat työeläkelakien muutokset. Huomattavimpia niistä olivat kansaneläkelainsäädännön uudistamisen yhteydessä vuoden 1980 alusta voimaan tulevat työeläkelainsäädännön tarkistukset sekä työttömyyslisän karttumiseen ja työttömyyseläkkeen saamiseen liittyvät muutokset. Yleiskirjeillä annettiin tietoja ja ohjeita muutosten vaikutuksista eläkelaitosten työhön.

Ensi kertaa on Eläketurvakeskus antanut ohjeet yrittäjien työtulon määräämiseksi; aikaisemmin on asiasta annettu suosituksia. LEL:n soveltamisalaa käsittelevät ohjeet on uusittu. Molempien ohjeiden valmistumisesta ja sisällöstä tiedotettiin yleiskirjeillä. Samoin lähetettiin eläkelaitoksille tiedoksi hallituksen eduskunnalle antamat esitykset työeläkkeitä koskeviksi lainmuutoksiksi.

Ohjeita eläkelaitoksille annettiin myös tietoliikennettä, vastuunjakoa ja hakemusten käsittelyä varten.

Eläkekassa- ja säätiötarkastus

Eläkekassojen ja -säätiöiden rekisteröimistä ja valvontaa koskevat tehtävät kuuluvat valtioneuvoston päätöksen nojalla Eläketurvakeskuksen työalaan. Eläketurvakeskus huolehtii valvonnasta sekä saamansa asiakirja-aineiston perusteella että tarkastusten avulla. Vuoden aikana tehtiin yhdeksänkymmentäneljä tarkastusta. Eläketurvakeskukselle annettuja tietoja verrataan tarkastusten yhteydessä kirjanpitoon ja muihin asiakirjoihin. Sekä eläkepäätöksien laillisuus että laskelmien virheettömyys tarkastetaan. Olennaista on tarkastusten yhteydessä ajankohtaisten eläkekysymysten selvittäminen ja eläkekassan ja -säätiön toimihenkilöiden esiin tuomien ongelmien käsittely.

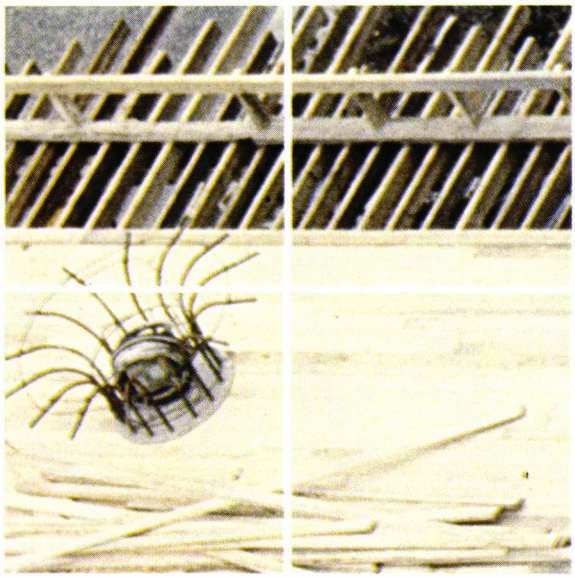

Luottovakuutus

Eläketurvakeskuksen luottovakuutusta voivat yritykset käyttää työeläkelaitoksesta saadun lainan vakuutena. Lisäksi luottovakuutuksella turvataan eläkesäätiöiden ja -kassojen koko eläkevastuu.

Luottovakuutuksesta perittävä maksu on laskettu Eläketurvakeskuksen luottovakuutustoiminnan alusta lähtien lähinnä asiakasyrityksen pääomarakenteen perusteella. Maksun laskeminen on ollut kehitystyön kohteena. Edustajisto vahvisti uudet vakuutusmaksujen laskuperusteet kokouksessaan 4.5.1978. Perusteiden soveltamisohjeet valmistuivat hallituksen kokouksessa 15.11.1978. Hallitus päätti, että uusi maksun määrittämistekniikka tulee käyttöön vuoden 1979 alusta lukien. Uusissa vakuutusmaksuissa otetaan huomioon sekä pääomarakenne että tulorahoituksen riittävyys. Tämän muutoksen jälkeen Eläketurvakeskuksen luottovakuutuksen uskotaan soveltuvan entistä laajemmin eri tyyppisille yrityksille.

Useissa tapauksissa luottovakuutus voidaan antaa ilman vakuutta. Tästä syystä kiinnostus luottovakuutusta kohtaan on selvästi lisääntynyt, sillä nykyisin yrityksillä on puutetta reaalivakuuksista.

Vakuutuskanta

Lisääntynyt kiinnostus Eläketurvakeskuksen luottovakuutusta kohtaan näkyy vakuutuskannan kehityksessä. Vuoden päättyessä luottovakuutuksen vastattavana oli 4,3 miljardia markkaa. Edellisestä vuodesta vakuutuskanta kasvoi 0,8 miljardilla markalla. Se osa vakuutuskannasta, jota Eläketurvakeskukselle annetut vastavakuudet eivät kata, oli vuoden päättyessä 1,5 miljardia markkaa. Määrä kasvoi edellisestä vuodesta lähes kolmanneksella. Vakuutusten lukumäärä lisääntyi edellisestä vuodesta 262 kappaleella ja oli vuoden päättyessä 2 685. Vakuutuskannan pääosa on eläkelaitosten antamien lainojen sekä eläkelaitosten vastuuvajausten vakuutena. Näiden luottovajausten määrä oli 3,3 miljardia markkaa. Tästä määrästä kattavat vastavakuudet 54 prosenttia. Luottovakuutuskannasta on jälleenvakuutettu kotimaisissa vahinkovakuutusyhtiöissä 281 miljoonaa markkaa. Maksutulon ja luottovakuutusvastuun perusteella laskettu keskimääräinen luottovakuutusmaksu on 0,4 prosenttia luottovakuutusvastuusta.

Korvaukset

Vuoden aikana sattui 15 vahinkotapausta, edellisenä vuonna niitä oli 11. Korvauksina maksettiin vuoden aikana 1,6 miljoonaa markkaa.

Sijoitukset

Eläketurvakeskuksen sijoitustoiminta aiheutuu lähinnä luottovakuutusliikkeestä. Luottovakuutuksen vastuuvelka oli vuoden päättyessä 145,3 miljoonaa markkaa. Omalla vastuulla tästä oli 138,4 miljoonaa markkaa.

Vastuuvelkaa kattava sijoitusomaisuus oli vuoden 1978 lopussa 114,5 miljoonaa markkaa. Sijoitusomaisuus koostuu seuraavasti: lainat 113 miljoonaa markkaa, obligaatiot 0,2 miljoonaa markkaa, osakkeet 1,3 miljoonaa markkaa.

Luottovakuutuksen vastuuvelan katteena olevia varoja on lisäksi sidottuna Eläketurvakeskuksen toimitaloon yhteensä 23 miljoonaa markkaa. Rahoituslaitosten yleisesti toteuttamaa korkokannan alennusta vastaavasti alennettiin pitkäaikaisista lainoista perittävää korkoa yhdellä prosenttiyksiköllä kesäkuun alusta lukien.

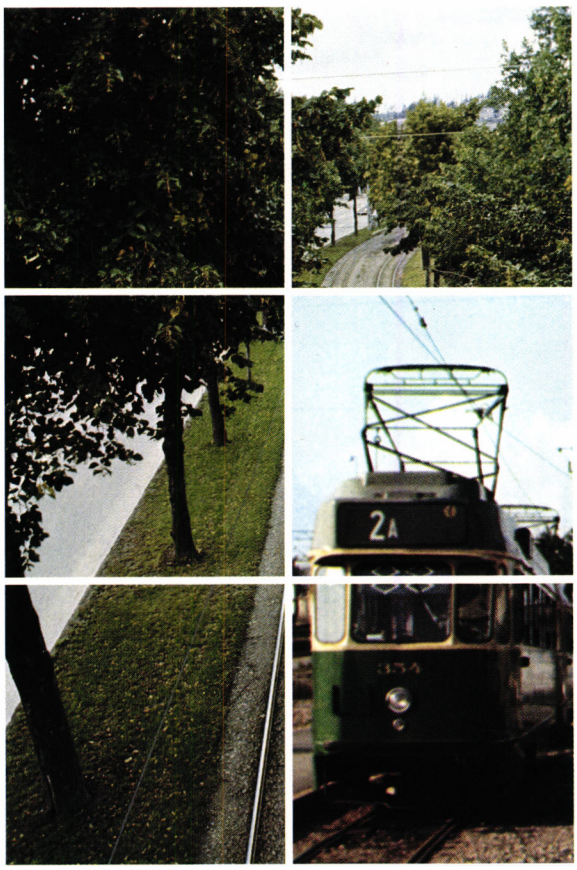

Luottovakuutustoiminnan johtokunta

Luottovakuutustoiminnan johtokunnan tehtävänä on muun muassa päättää erikoistapauksissa luottovakuutusmaksun suuruudesta sekä Eläketurvakeskukselle annetun vakuuden arvosta. Näitä ns. erikoistariffointikysymyksiä käsitteli johtokunta vuoden aikana 201. Lisäksi johtokunta käsitteli 138 lainaasiaa.

Numerotietoja luottovakuutuksesta

Luottovakuutuksen tuotto, kulut ja vastuuvelka miljoonina markkoina sekä vahinkojen lukumäärän vaihtelu vuosina 1974-1978 olivat seuraavat:

Vuosi	1974	1975	1976	1977	1978
Vakuutusmaksut	9,2	10,3	10,8	13,1	16,6
Korkotuotot	6,8	8,0	9,1	11,2	12,7
Korvaukset	2,5	2,1	4,2	2,0	1,6
Korvausvaraus	10,7	13,6	13,4	17,8	22,3
Hallinto- ja hoitokulut	1,1	1,4	1,9	2,2	2,6
Vastuuvelka vuoden lopussa	74,6	88,8	102,3	121,3	145,3
Vahinkotapausten lukumäärä	12	4	26	11	15

Tutkimus ja suunnittelu

Eläketurvakeskus laatii tilastoja työntekijöiden ja yrittäjien eläketurvasta ja tekee sitä koskevia tutkimuksia. Se kokoaa tietoja myös ulkomaiden eläketurvasta. Järjestelmän kehittämiseen Eläketurvakeskus osallistuu mm. antamalla lausuntoja ja tekemällä esityksiä työeläkelakien piiriin kuuluvien ryhmien eläketurvaa koskevissa asioissa.

Työeläketurvan kehittäminen

Muuttuva lainsäädäntö vaatii yhteistyötä paitsi työeläkelaitosten myös julkisen sektorin eläkelaitosten ja kansaneläkelaitoksen kanssa. Lainsäädännön uudistamiseen liittyvää selvittely- ja valmistelutyötä tehdään sekä Eläketurvakeskuksen sisäisinä projekteina että toimittamalla mm. sosiaali- ja terveysministeriölle, työmarkkinaosapuolille ja eläkejärjestelmän kehittämistä varten asetetuille työryhmille selvityksiä, tilastotietoja ja laskelmia.

Työryhmän puitteissa on selvitetty työkyvyttömyyseläkeratkaisujen yhdenmukaisuutta ja tietojen vaihtoa työ- ja kansaneläkejärjestelmän välillä. Vanhuuseläkkeen uuteen laskentatapaan liittyvä laskentatekniikan ja tietoliikenteen suunnittelu on saatu päätökseen.

Yrittäjien neuvottelukunta kokoontui

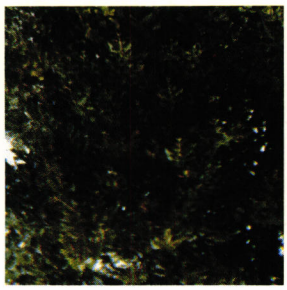

viisi kertaa. Alkuvuoden keskeisimmäksi asiaksi tuli yrittäjäin työtulon määräämisperusteiden uudistaminen. Uusitut perusteet poikkeavat aikaisemmista lähinnä siinä, että ne ovat kattavampia ja velvoittavampia. Loppuvuodesta selvitettiin avointen ja kommandiittiyhtiöiden yhtiömiesten eläketurvaan liittyviä tulkintakysymyksiä. Neuvottelukunta esitti kannanottonaan, että avoimen yhtiön yhtiömiestä tai muun yhtymän osakasta, joka on vastuussa yhtymän sitoumuksista, ei pidetä työsuhteessa olevana. Kannanottoa seurasivat ponnet, joissa korostettiin vakuutusmaksun TEL-sidonnaisuutta ja täysimääräistä vähennysoikeutta verotuksessa.

Perheenemäntien eläketurvaa selvittelevä työryhmä on jatkanut työtään. Sen varsinaisena tehtävänä on ollut selvittää lastenhoidosta johtuvan työstä pois jäämisen vaikutusta eläketurvaan. Työn valmistuttua tältä osin vuoden 1977 lopussa työryhmä sai jatkotehtäväkseen selvittää teknisiä mahdollisuuksia jakaa avioliiton aikana karttunut työeläke avioeron yhteydessä puolisoiden kesken. Työ valmistunee vuoden 1979 alkupuolella.

Vuoden 1978 aikana asetettu työryhmä on selvittänyt yhteensovitusperusteen määräämistä tapauksessa, jossa LEL-työssä ollut henkilö on samanaikaisesti ollut muun työeläkelain alaisessa työssä tai saanut tällaiseen työsuhteeseen perustuvaa eläkettä.

Tutkimustoiminta

Työkyvyttömyyseläkekysymys eri näkökannoilta on edelleen ollut keskeisellä sijalla tutkimustoiminnassa. Alkuvuodesta tehtiin tilastollinen selvitys hylkäysprosentin kasvuun liittyvistä seikoista. Selvitys oli perustana lausunnolle, jonka Eläketurvakeskus antoi sosiaali- ja terveysministeriölle. Vuoden loppuun mennessä valmistui kaksi tilastollista selvitystä työkyvyttömyyseläkkeiden lukumäärän ja työkyvyttömyyseläkekustannusten kasvusta.

Työkyvyttömien asemaa käsittelevän haastattelututkimuksen aineiston analysointi aloitettiin syksyllä.

Pohjoismaiden neuvoston julkaisusarjassa "Nordiska utredningar" julkaistiin elokuussa kirja "Förtids- och invalidpension i Norden", joka on pohjoismaisen tutkijaryhmän yhteistyön tulos. Kirjaan on koottu tietoja työkyvyttömyyseläkkeiden kehityksestä ja lukumääristä sekä niitä koskevasta lainsäädännöstä, tutkimuksesta ja kirjallisuudesta neljässä pohjoismaassa.

Sarjassa "Eläketurvakeskuksen tutkimusosaston selvityksiä" julkaistiin elokuussa tutkimus ylioppilaskokelaiden eläketurvan tuntemuksesta. Tutkimusaineistona olivat vuoden 1976 ylioppilaskirjoitusten reaalikokeen vastaukset Suomen eläkejärjestelmää koskeneeseen kysymykseen.

Eläketiedon tasoa koskevan uuden tutkimuksen suunnittelu aloitettiin vuoden lopulla, ja sen haastattelut tullaan suorittamaan keväällä 1979. Tutkimus on jatkoa jo vuonna 1963 aloitetulle tiedontasotutkimusten sarjalle.

Tilastot ja katsaukset

Eläketurvakeskus toimittaa neljännesvuositilastoa työeläkkeiden lukumäärästä ja suuruudesta. Vuosittain julkaistaan kokoelmat TEL- ja LEL-toiminnasta sekä YEL- ja MYEL-toiminnasta. Vuosikirja "Tilastotietoja työeläkkeen saajista vuodelta 1977" valmistui toukokuun lopulla. Alkuvuodesta toimitettiin ennakkotietoihin perustuva "Katsaus työeläketurvaan vuonna 1977". Kesällä julkaistiin eräitä työeläketurvaan liittyviä ennusteita vuodelle 1978.

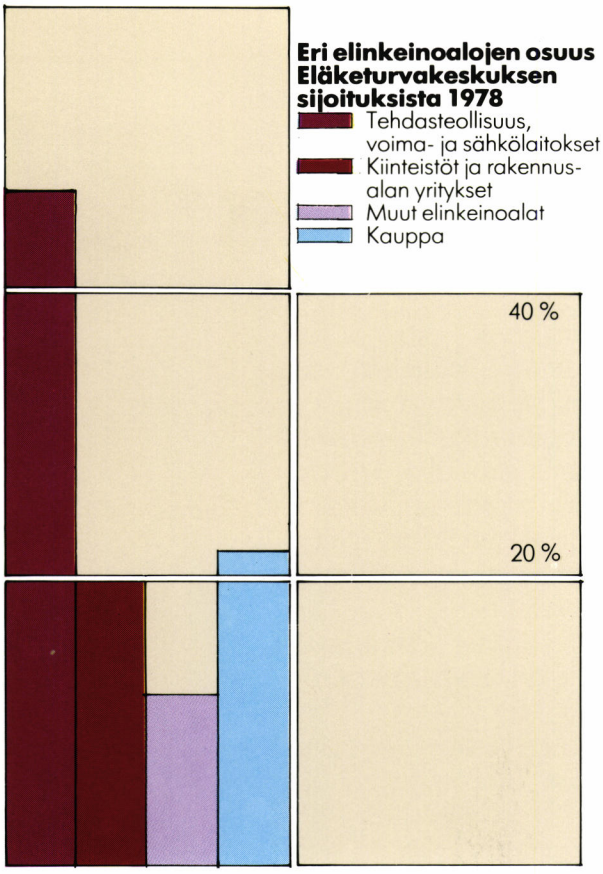

Eri elinkeinoalojen osuus Eläketurvakeskuksen sijoituksista 1978

Tehdasteollisuus, voima- ja sähkölaitokset	46,4 %
Kiinteistöt ja rakennusalan yritykset	20,4 %
Muut elinkeinoalat	10,9 %
Kauppa	22,3 %

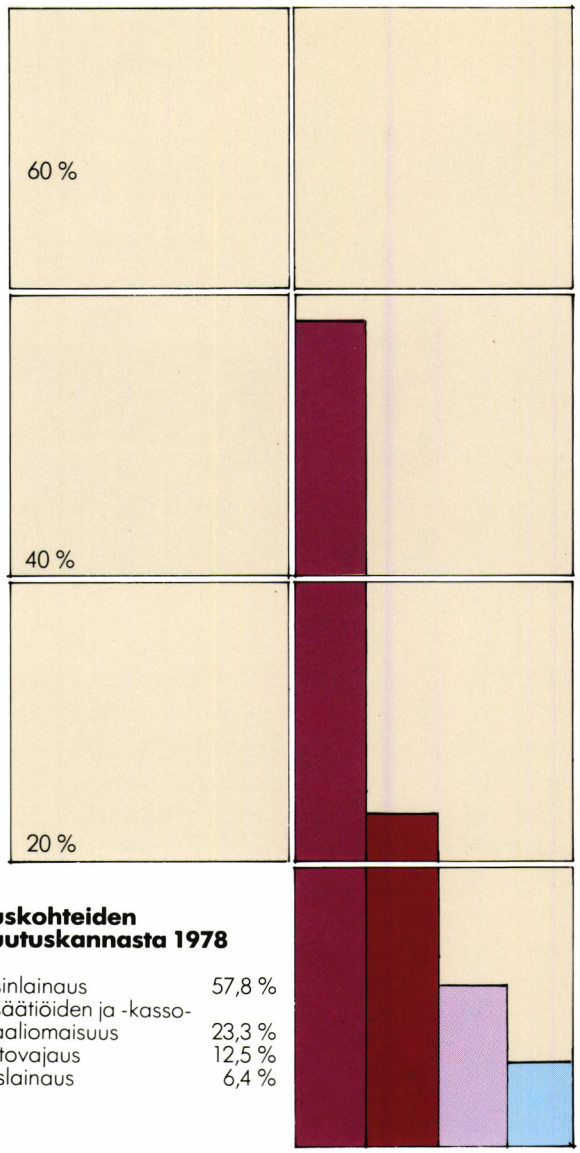

Eri vakuutuskohteiden osuus vakuutuskannasta 1978

Takaisinlainaus	57,8 %
Eläkesäätiöiden ja -kassojen reaaliomaisuus	23,3 %
Rahastovajaus	12,5 %
Sijoituslainaus	6,4 %

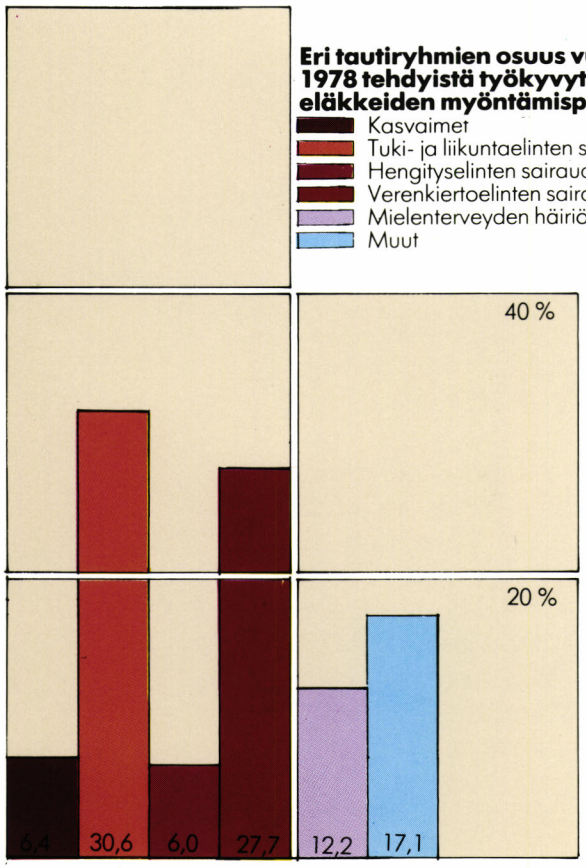

Eri tautiryhmien osuus vuonna 1978 tehdyistä työkyvyttämyyseläkkeiden myöntämispäätöksistä

- Kasvaimet
- Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet
- Hengityselinten sairaudet
- Verenkiertoelinten sairaudet
- Mielenterveyden häiriöt
- Muut

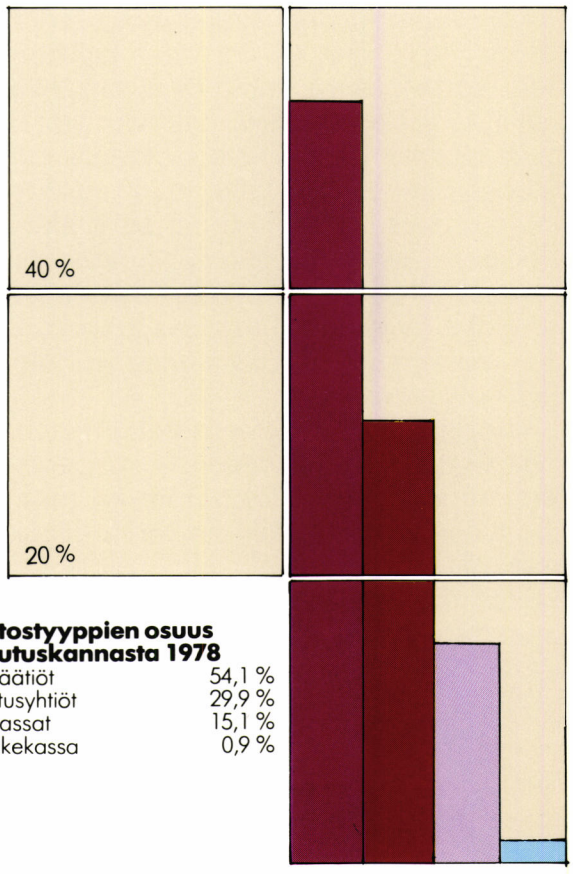

Eri eläkelaitostyyppien osuus luottovakuutuskannasta 1978

Eläkesäätiöt	54,1 %
Vakuutusyhtiöt	29,9 %
Eläkekassat	15,1 %
Työeläkekassa	0,9 %

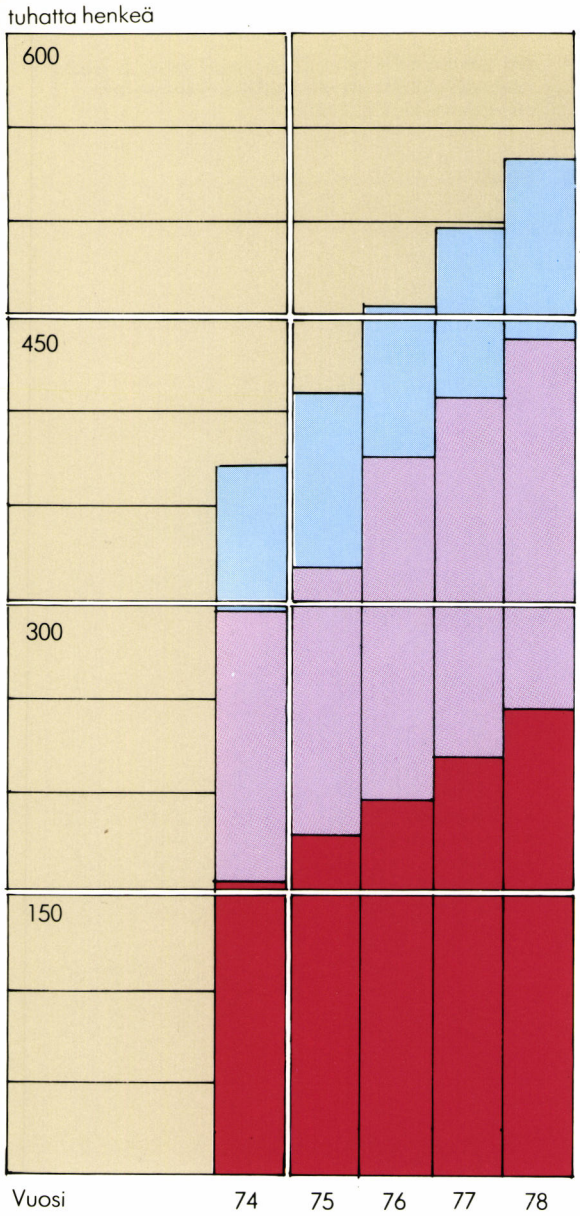

Työeläkkeen saajat vuosien 1974–1978 lopussa, eläkelajeittain

- Vanhuuseläkkeen saajat
- Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen saajat
- Perhe-eläkkeen saajat

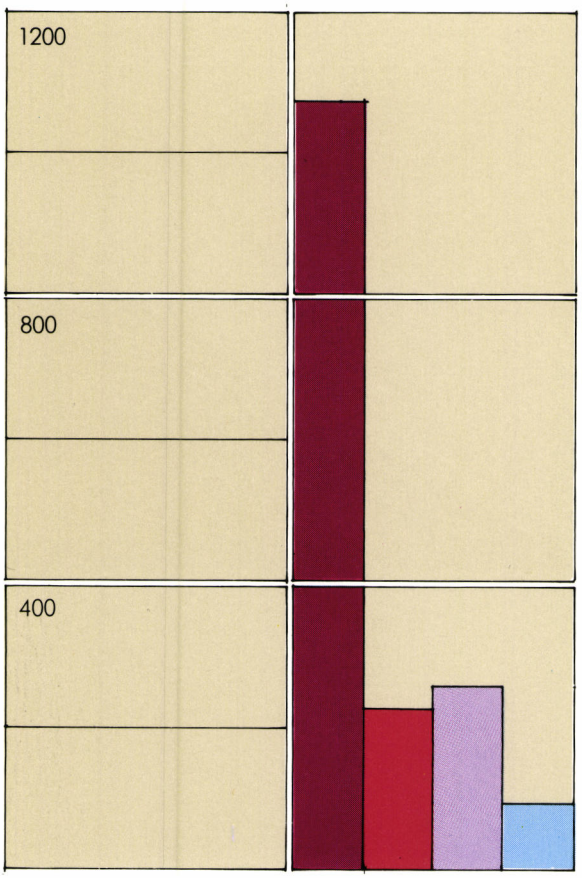

Työsuhteessa olevat ja yrittäjätoimintaa harjoittavat henkilöt 31.12.1978 laeittain

TEL	1065 000
LEL	230 000
MYEL	260 000
YEL	95 000

Työeläkettä saavien miesten ja naisten lukumäärä ikäluokittain 31.12.1978

- Vanhuuseläkkeet
- Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet

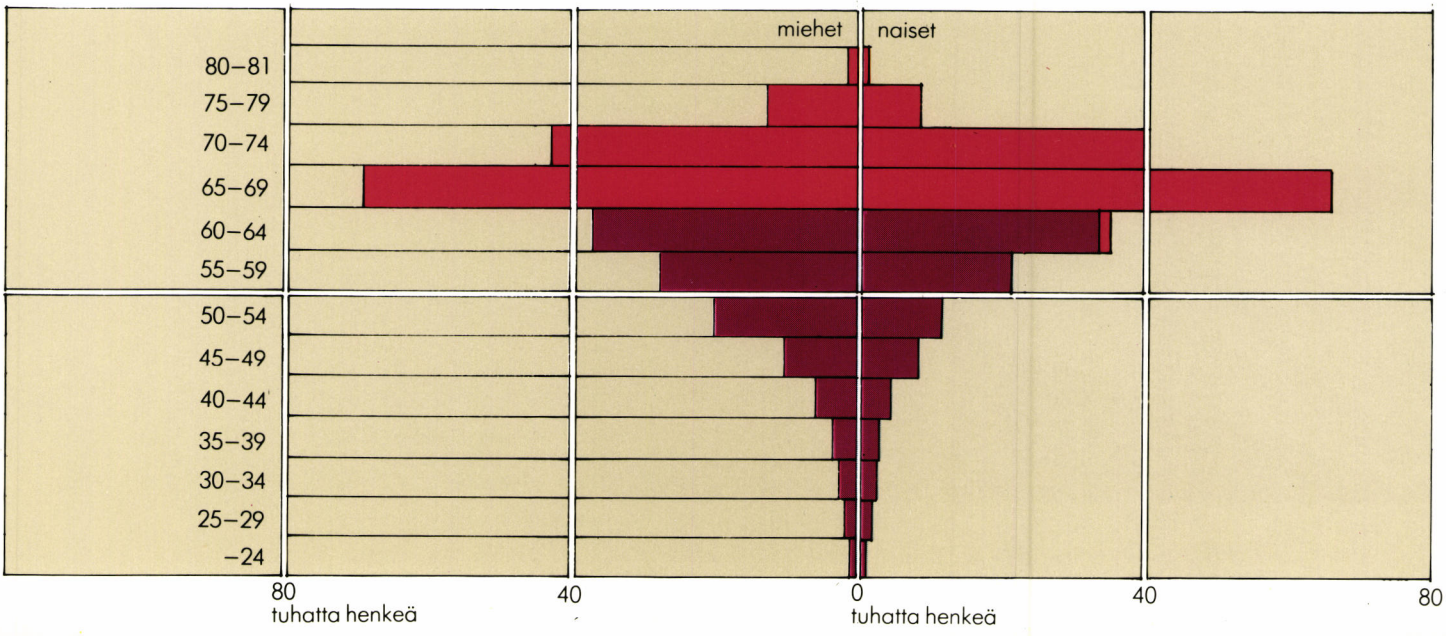

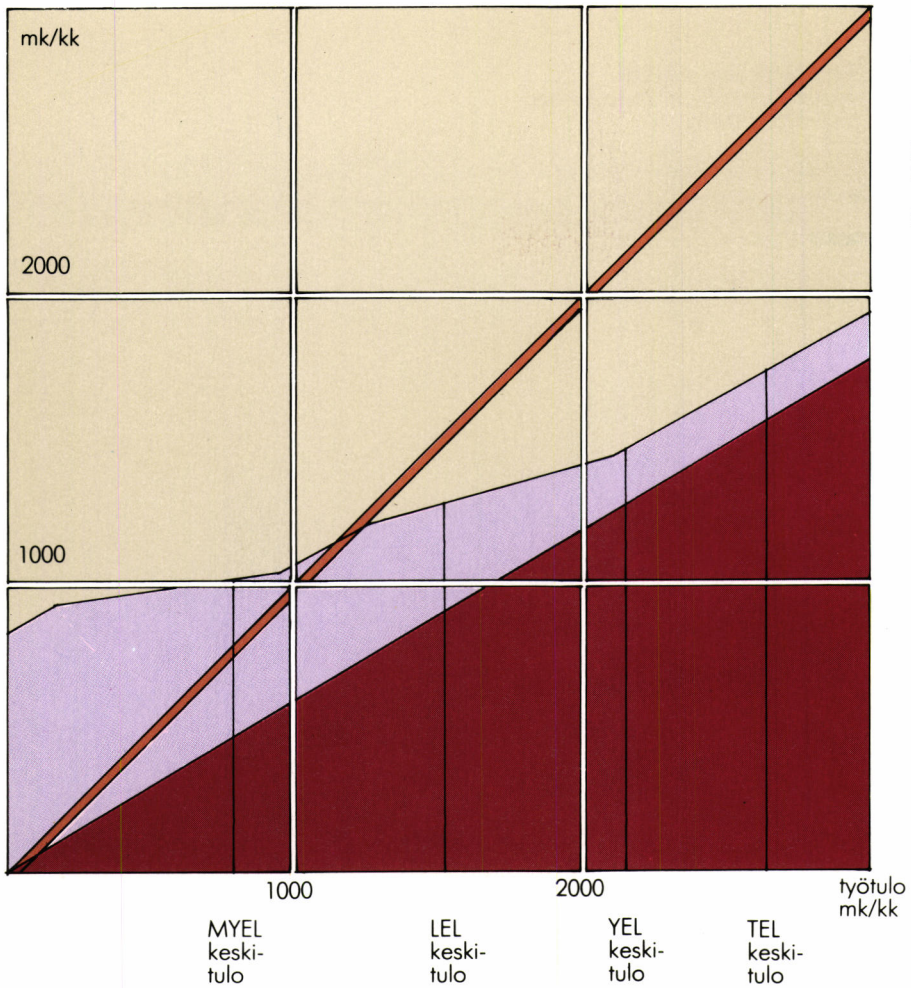

60 prosentin työeläke sekä sen ja kansaneläkkeen yhteismäärä työtulojen mukaan 31.12.1978

Työtulo
Työeläkkeen ja kansaneläkkeen yhteismäärä
Työeläke

	MYEL	LEL	YEL	TEL
Keskityötulo	800	1550	2200	2700
Kokonaiseläke	1031	1314	1495	1775
Työeläke	480	930	1320	1600

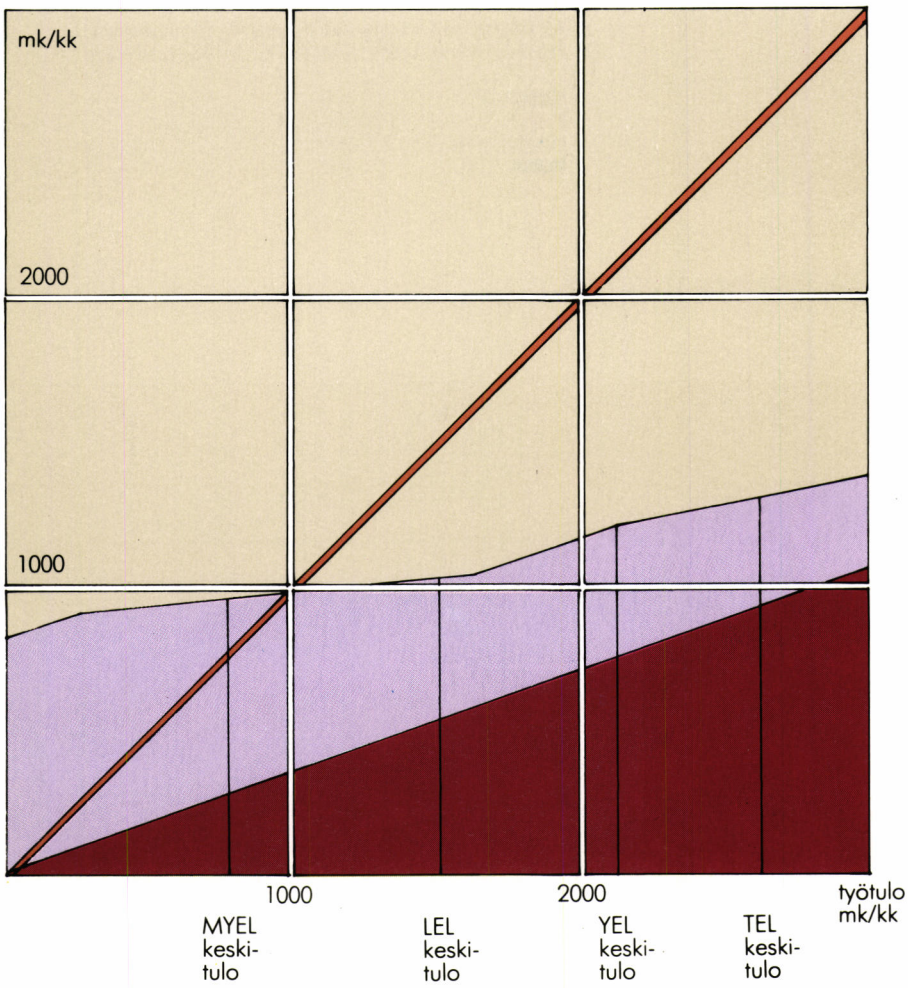

35 prosentin työeläke sekä sen ja kansaneläkkeen yhteismäärä työtulojen mukaan 31.12.1978

Työtulo
Työeläkkeen ja kansaneläkkeen yhteismäärä
Työeläke

	MYEL	LEL	YEL	TEL
Keskityötulo	800	1550	2200	2700
Kokonaiseläke	981	1047	1234	1321
Työeläke	280	543	770	945

Tietoa työeläkejärjestelmästä

Yhtenäisen tiedotusaineiston valmistaminen työeläkelainsäädännöstä ja työeläkekysymyksistä sekä sen levittäminen on eräs Eläketurvakeskuksen tehtävistä. Tiedotus- ja koulutustoimintaan kuuluu myös sosiaalialan toimihenkilöiden, pankkien eläkeneuvojien ja muiden toimensa puolesta eläkeasioiden kanssa kosketuksiin joutuvien asiantuntemuksen pitäminen ajan tasalla.

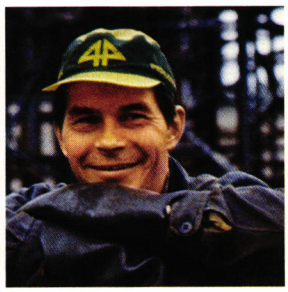

Koulutus

Eläkelaitosten toimihenkilöiden koulutuksessa on käsitelty vastuunjakoa, eläkepäätöksiä ja muita työeläketurvaan liittyviä kysymyksiä. Vuosittain järjestettävän työeläkepäivän esitelmiä voimaantulevista työeläkelakien muutoksista oli kuulemassa 450 henkilöä.

Eläketurvakeskuksen kenttäkoulutuksen piiriin kuuluvat työeläkejärjestelmän palvelupisteistä rahalaitokset, postitoimipaikat ja Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistot. Näissä palvelupisteissä työeläkepalvelua hoitaville toimihenkilöille Eläketurvakeskus järjestää säännöllisesti koulutustilaisuuksia. Kouluttajat käyvät myös toimipaikoissa neuvomassa.

Lisäksi kursseja on järjestetty sairaaloiden, terveyskeskusten ja kuntien sosiaalitoimistojen sosiaalihoitajille ja muille sosiaalityöntekijöille. Lääninhallitusten kanssa ryhdyttiin vuonna 1977 lääneittäin pitämään lähinnä sairaaloiden ja mielenterveystoimistojen sosiaalihoitajille kaksipäiväisiä kursseja. Vuonna 1978 saatiin ensimmäinen koko maan kattava kurssikierros suoritetuksi.

Kursseja pankkitoimihenkilöille järjestettiin yhdeksänkymmentä; osanottajia oli lähes kaksi tuhatta. Kansaneläkelaitoksen toimihenkilöiden ensimmäinen jatkokoulutuskierros suoritettiin loppuun. Vuosina 1975-1978 on sekä perus- että jatkokurssin käynyt noin viisi sataa virkailijaa ja toiset viisi sataa ovat saaneet peruskoulutuksen.

Toimipaikkakohtaisia neuvontakäyntejä on tehty 710. Varsinaisen koulutustyön ohella on osallistuttu eri neuvontapisteiden järjestämiin eläkkeelle siirtyvien ja eläkeläisten neuvontatilaisuuksiin, yhteensä seitsemäänkymmeneen tilaisuuteen, joissa on käynyt yli kaksi tuhatta kuulijaa.

Tiedotus

Parin vuoden tauon jälkeen käynnistettiin seminaarikierros alueradioiden toimituksille ja alueelliselle lehdistölle yhteistyössä Työeläkelaitosten Liiton kanssa. Ensimmäiset tilaisuudet pidettiin Vaasan, Seinäjoen, Kokkolan, Oulun, Kajaanin, Tampereen ja Porin talousalueiden toimittajille. Eläketurvakeskuksessa puolestaan ovat vierailleet tiedotus- ja koulutustilaisuuksissa eri oppilaitosten, sosiaalialan järjestöjen ja lehdentoimitusten edustajat. Eduskunnan sosiaalivaliokunnalle järjestettiin tiedotustilaisuus. Yleinen tiedotustilaisuus järjestettiin yrittäjien uusien työtulo-ohjeiden valmistumisen johdosta kesäkuussa.

Laajimman levikin saaneet lehtitekstit ovat liittyneet työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen perusteisiin, perhe-eläkkeen hakemattomuuden selvitykseen, kotiapulaisen ja kesätyöntekijän työeläketurvaan sekä yrittäjän työtulon määräämiseen.

Vakuutettuja varten valmistetun perustiedotusaineiston jakelussa on pyritty vastaanottajat tavoittamaan entistä tarkemmin kohderyhmä kerrallaan. Vasta työelämään tulleita nuoria on tavoitettu verovirastojen, ammattioppilaitosten ja varuskuntien välityksellä; työkyvyttömyyseläkkeen tarvitsijoita mm. apteekkien, terveyskeskusten, työterveysasemien ja sosiaalihoitajien kautta; perheeläkkeen tarvitsijoita hautaustoimistojen ja kirkkoherranvirastojen avulla; työttömyyseläke-esitettä ovat jakaneet työvoimatoimistot ja ulkomaalaiselle Suomessa työskentelevälle tarkoitettua esitettä passitoimistot; työnantajien esitettä ovat levittäneet työnantaja- ja yrittäjäjärjestöt.

Radiolle ja televisiolle tehtyjen ohjelmien ajankohtaisia aiheita olivat työt-

tömyyseläke ja yrittäjän työtulon määräytyminen. Eläketurvakeskus osallistui eläkkeelle valmentamista käsitelleen televisio-ohjelmasarjan valmisteluun ja toteuttamiseen. Oman eläketurvan tarkistamista koskevat radio-ohjelmat ja lehtikirjoitukset ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että henkilökohtaisten rekisteriotepyyntöjen määrä ylitti jo lokakuun lopussa aikaisemmat vuotuiset määrät.

Omine osastoineen Eläketurvakeskus osallistui Tampereen messuihin, Kaakkois-Suomen messuihin Imatralla, Pohjanmaan messuihin Pietarsaaressa sekä Vanhusten viikkoon Helsingissä.

Kansainvälinen yhteistyö

Sosiaalivakuutuksen kansainvälisistä yhteistyöjärjestöistä keskeisimmän, Kansainvälisen sosiaaliturvajärjestön ISSA:n, toimintaan Eläketurvakeskus osallistui lähettämällä järjestölle runsaasti tiedotusaineistoa työeläkejärjestelmän kehityksestä ja vastaamalla lukuisiin tutkimuskyselyihin. Euroopan neuvoston jäsenmailleen järjestämässä, Euroopan sosiaalivakuutussopimusta käsittelevässä kongressissa Eläketurvakeskus oli mukana.

Eläketurvakeskus oli mukana Kansainvälisen sosiaalihuollon neuvoston ICSW:n 50-vuotiskongressissa sekä Sosiaaliturvan informaatiopalvelun IBIS:n kokouksessa. Tietokonealalla oli muutamia kansainvälisiä tapaamisia. Ruotsin, Saksan Liittotasavallan ja Yhdysvaltain luottovakuutuksen harjoittajien kanssa pidettiin ensi kertaa yhteinen kokous.

Pohjoismaisella sosiaaliturvan yhteistyöllä on jo vakiintuneet muotonsa. Työkyvyttömyystutkimuksen yhteistyökokoukset pidettiin Kööpenhaminassa ja Helsingissä. Eläketurvakeskuksen edustajat ovat olleet mukana sosiaaliturvasopimusneuvotteluissa, joita jatkettiin Englannin, Saksan Liittotasavallan ja Sveitsin kanssa.

Eläketurvakeskuksen kutsumana vieraili laitoksessa arvovaltainen neuvostoliittolainen valtuuskunta, jota johti sosiaaliasiain varaministeri. Käynti oli vastavierailu Eläketurvakeskuksen edustajien Neuvostoliittoon tekemään vierailuun. Muista ulkomaisista vieraista mainittakoon Kuwaitin sosiaalivakuutuslaitoksen valtuuskunta.

Henkilöstö

Eläketurvakeskuksen henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 346. Lisäystä oli yksi henkilö. Vaihtuvuus oli 3,5 %. Eläkelautakunnan henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 39. Lisäystä oli kaksi henkilöä.

Henkilöstölle järjestettiin vuoden 1978 aikana tiedotussopimuksen tarkoittama tiedotustilaisuus, jossa selvitettiin mm. tulevan yhteistoimintalain pääkohtia.

Eläketurvakeskuksessa toimivista yhteistyöryhmistä mainittakoon YD-toimikunta, työsuojelutoimikunta, henkilökunnan ruokailua käsittelevä ravintolatoimikunta, virkistystoimikunta sekä oman henkilöstön koulutustoimintaa suunnitteleva koulutustoimikunta.

Henkilökunnan vähäinen vaihtuvuus on tehnyt mahdolliseksi koulutuksessa keskittyä entistä enemmän uusia aihepiirejä sisältävään täydennys- ja jatkokoulutukseen, jota on järjestetty mm. kirjallisen viestinnän, kokoustekniikan, asiakaspalvelun, esimieskoulutuksen ja työpaikan ihmissuhdekysymysten aloilta. Koulutustilaisuuksiin on osallistunut 1320 henkilöä, ja koulutuspäiviä henkilöä kohden oli keskimäärin lähes neljä.

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 1979

Altti Aurela C. G. Aminoff

Veikko Ahtola
Martti Lehtinen
Erkki Oinas
Juhani Salminen

Waldemar Bühler
Bruuno Mattila
Lauri T. Olkinuora
Olavi Suominen

Simo Elomaa
M. Moren
Erkki Pesonen

Matti Uimonen
toimitusjohtaja

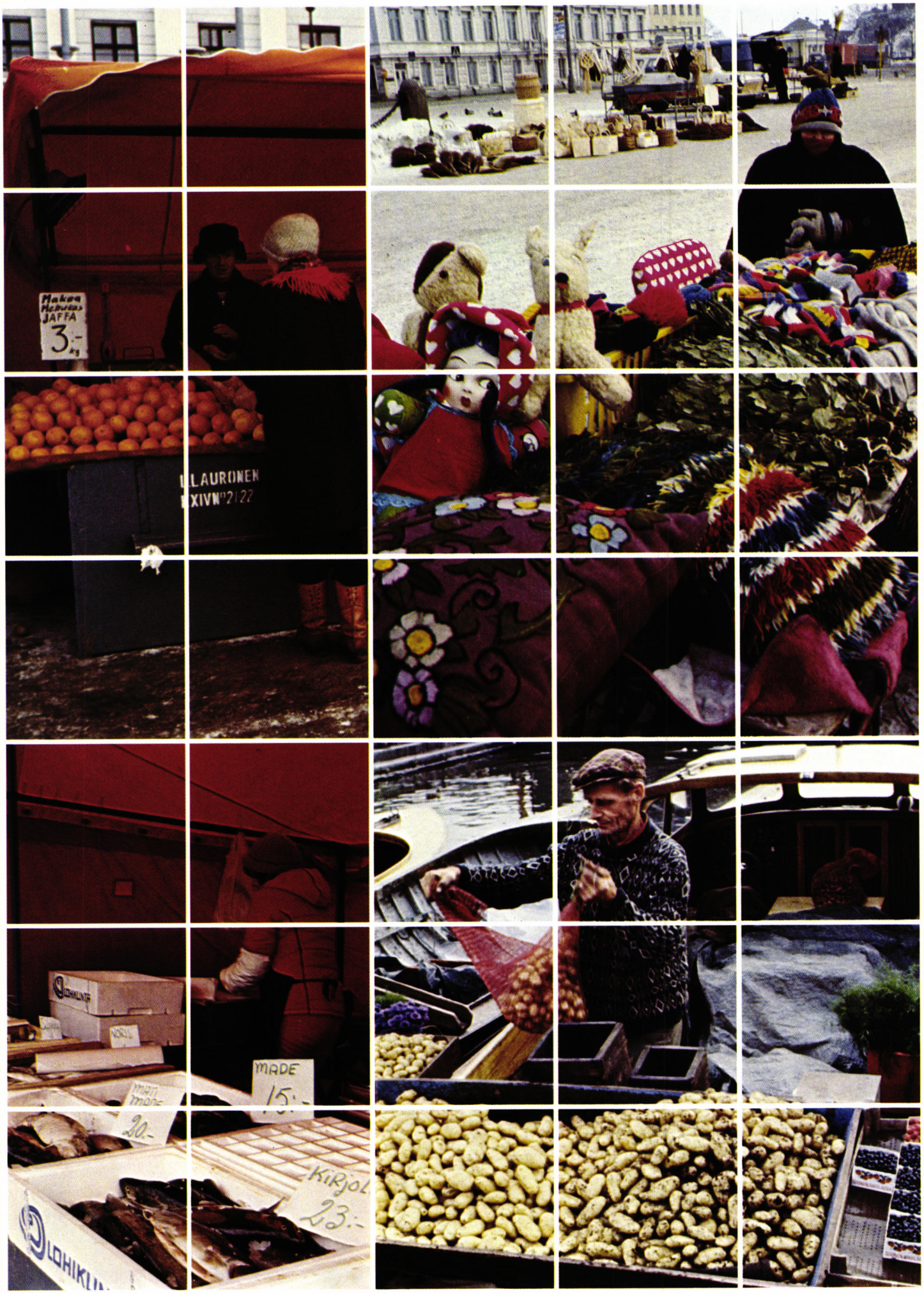
JAFFA
3.-
LAURONEN
XIVN°2/22
MADE
15.-
20.-
KIRJOL
23.-

Varsinaisen toiminnan tuloslaskelma 1.1.-31.12. 1978

			1977
Toiminnan tuotot			
Kustannusosuudet eläkelaitoksilta		+44 330 930,09	+42 327 556,31
Laiminlyöntihyvikkeet		+ 824 818,90	+ 576 504,50
Sijoitustoiminta			
Tuotot	+ 1 000 322,71		
Kulut	— 476 114,79	+ 524 207,92	— 98 038,06
		+45 679 956,91	+42 806 022,75
Hallinto- ja hoitokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	—12 487 931,52		
Matkat ja päivärahat	— 463 229,24		
Sosiaalikulut	— 4 961 701,24	—17 912 862,—	—14 780 560,19
Toimitalon kulut			
Palkat ja palkkiot	— 1 345 392,40		
Muut hoitokulut	— 2 776 360,23		
Poistot	— 4 299 418,25		
Korot	— 5 490 265,64		
	—13 911 436,52		
Toimitalon tuotot	+ 5 534 652,10	— 8 376 784,42	— 9 416 586,78
Toimistokulut		— 4 063 067,01	— 3 053 432,41
Tietokonekulut		— 8 953 592,93	— 9 356 412,08
TEL 15§:n mukaiset eläkejärjestelykulut		— 280 112,11	— 183 629,22
Poistot kalustosta		— 1 117 340,02	— 1 420 596,07
Muut kulut		— 2 442 287,09	— 2 401 339,07
Eläkelautakunta			
Palkat ja palkkiot	— 2 341 381,33		
Sosiaaliturvamaksu	— 192 530,—	— 2 533 911,33	— 2 193 466,93
		—45 679 956,91	—42 806 022,75
Tilikauden tulos		± 0	± 0

Luottovakuutustoiminnan tuloslaskelma
1.1.-31.12. 1978

			1977
Vakuutusmaksutulo		+16 606 641,89	+13 141 440,89
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista		— 9 634,50	— 14 704,45
Sijoitustoiminta			
Tuotot	+12 831 716,73		
Kulut	— 33 040,65	+12 798 676,08	+10 685 074,73
Vakuutusmaksuvastuun muutos		— 1 733 840,—	— 1 170 644,95
Vakuutusliikkeen tuotot		+27 661 843,47	+22 641 166,22
Vakuutussopimuksista aiheutuneet suoritukset			
Maksetut korvaukset	— 1 612 631,06		
Korvausvastuun muutos	—22 295 024,—	—23 907 655,06	—19 849 266,54
Vakuutusliikkeen kate		+ 3 754 188,41	+ 2 791 899,68
Jälleenvakuuttajien osuus			
Vakuutusmaksuista	— 1 764 487,12		
Vakuutusmaksuvastuun muutoksesta	+ 204 839,—		
Korvausvastuun muutoksesta	+ 889 040,—	— 670 608,12	— 873 993,08
Oma osuus vakuutusliikkeen katteesta		+ 3 083 580,29	+ 1 917 906,60
Liikekulut			
Palkat ja palkkiot	— 1 532 343,36		
Sosiaalikulut	— 470 542,—		
Korot	— 145 533,—		
Muut liikekulut	— 290 673,55	— 2 439 091,91	— 2 007 302,11
Käyttökate		+ 644 488,38	— 89 395,51
Poistot käyttöomaisuudesta		— 131 355,—	— 155 730,—
Liikeylijäämä/alijäämä		+ 513 133,38	— 245 125,51
Varausten muutokset			
Luottotappiovaraus		+ 18 650,81	+ 432 923,06
Välittömät verot			
Maksetut verot	— 397 104,19		
Verovelka	— 134 680,—	— 531 784,19	— 187 797,55
Tilikauden tulos		± 0	± 0

Tase 31. 12. 1978

VASTAAVAA				1977
Rahoitusomaisuus				
Rahat ja pankkisaamiset		4 770 596,57		
Luottovakuutuksen jälleenvakuutusliikkeestä johtuvat saamiset				
Vakuutusmaksuvastuu	882 243,—			
Korvausvastuu	6 012 915,—	6 895 158,—		
Eläkekustannusten tasausosuudet		159 616,67		
Muut saamiset		3 866 572,96		
Siirtosaamiset				
Luottovakuutusmaksut	1 845 494,—			
Jälleenvakuutusmaksut	508 411,87			
Korot	2 606 676,53			
Muut siirtosaamiset	41 399,22	5 001 981,62		
Muu rahoitusomaisuus		201 084,90	20 895 010,72	19 465 429,24
Sijoitusomaisuus				
Sijoitussaamiset				
Velkakirjasaamiset		112 962 033,84		
Obligaatiot		237 548,05		
Osakkeet		1 258 214,90	114 457 796,79	92 463 238,58
Käyttöomaisuus				
Osakkeet ja osuudet		764 054,04		
Rakennus		56 538 484,—		
Kalusto		2 735 086,71		
Muut pitkävaikutteiset menot		192 900,—	60 230 524,75	64 906 060,21
			195 583 332,26	176 834 728,03

VASTATTAVAA

1977

Vieras pääoma

Siirtovelat				
Luottovakuutusmaksuennakot	40 902,—			
Luottovakuutuksen jälleenvakuutusmaksut	35 778,83			
Ennakkona saadut kustannusosuudet	6 811 931,06			
Korot	780 447,43			
Muut siirtovelat	2 990 701,89	10 659 761,21		
Muut velat				
Pitkäaikaiset lainat	35 769 261,83			
Eläkekustannusten tasausosuudet	738 585,03			
Muu velat	1 556 963,93	38 064 810,79		
Luottovakuutuksen vakuutustekninen vastuuvelka				
Vakuutusmaksuvastuu	8 305 740,70			
Korvausvastuu	137 018 578,—	145 324 318,70	194 048 890,70	175 188 689,66

Luottovakuutuksen varaukset

Luottotappiovaraus			1 534 441,56	1 646 038,37
			195 583 332,26	176 834 728,03

Vastuut		
Luovutettu kiinnitettyjä haltijavelkakirjoja	4 000 000,—	
Takaukset	54 560,87	
Varausten muutokset		
Varaukset 1.1.1978		1 646 038,37
Luottotappiovarauksen vähennys	18 650,81	
Muiden varausten vähennys kirjattu sijoitustoiminnan tuottoihin	92 946,—	—111 596,81
Varaukset 31.12.1978		1 534 441,56

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 1979

Altti Aurela C. G. Aminoff

Veikko Ahtola
Martti Lehtinen
Erkki Oinas
Juhani Salminen

Waldemar Bühler
Bruuno Mattila
Lauri T. Olkinuora
Olavi Suominen

Simo Elomaa
M. Moren
Erkki Pesonen

Matti Uimonen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Edustajiston varsinaisessa syyskokouksessa joulukuun 12 päivänä 1977 valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Eläketurvakeskuksen vuoden 1978 hallinnon ja tilien tarkastuksen, minkä perusteella annamme seuraavan lausunnon.

Edustajiston valitsemana valvontatarkastajana allekirjoittanut Folke Tegengren on huolehtinut kirjanpidon jatkuvasta tarkastuksesta. Näissä hyvän tilintarkastustavan laajuisissa tarkastuksissa on todettu kirjanpidon perustuvan hyväksyttäviin tositteisiin, liiketapahtumat kirjanpitoon oikein kirjatuiksi, tilinavaus oikein suoritetuksi ja tilinpäätös kirjanpidosta oikein johdetuksi. Rahavarojen hoito on todettu täsmälliseksi ja sisäinen valvonta tarkoituksenmukaiseksi. Laina-asiakirjat ovat kunnossa sekä sijoitus- ja käyttöomaisuuden arvopaperit tallella.

Yhdessä olemme perehtyneet edustajiston, hallituksen ja luottovakuutustoiminnan johtokunnan pöytäkirjoihin sekä hallituksen toimintakertomukseen ja tarkastaneet tilinpäätöksen. Lisäksi olemme saaneet tarpeelliseksi katsomamme selvitykset.

Tilinpäätös, joka käsittää varsinaisen toiminnan ja luottovakuutustoiminnan tuloslaskelmat sekä taseen, on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Tuloslaskelmat osoittavat nolla-tulosta ja tase päättyy 195 583 332,26 markkaan.

Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös antavat asialliset ja oikeat tiedot Eläketurvakeskuksen toiminnasta ja taloudesta.

Tilintarkastuksessa oli läsnä sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston ylitarkastaja Jaakko Nyman, joka tarkastettuaan erityisesti luottovakuutuksen vastuuvelkalaskelmia totesi ettei ollut havainnut aihetta muistutusten tekoon.

Eläketurvakeskusta on tarkastuksessamme saamamme käsityksen mukaan kuluneena tilivuonna hoidettu asiaankuuluvalla huolellisuudella.

Tarkastuksemme perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistetaan ja että hallitukselle myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1978.

Helsingissä huhtikuun 18 päivänä 1979

Rauno Kousa

Bjarne Lindholm

Jaakko Heikkonen, KHT

Folke Tegengren, KHT

Hallintoelimet

EDUSTAJISTO

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Pääjohtaja Erkki Sunila, puheenjohtaja	Ylijohtaja Vilho Jäppinen
Kaupunginjohtaja Uljas Mäkelä, varapuheenjohtaja	Toimitusjohtaja Pentti Kostamo

Työnantajien edustajat

Toimitusjohtaja Tor Stolpe	Vuorineuvos Stig Hästö
Toimitusjohtaja Heikki Bachmann	Vuorineuvos Mauri Melamies
Toimitusjohtaja Pentti Somerto	Johtaja Tapani Kahri
Kauppaneuvos Kalervo Salo	Toimitusjohtaja Jarmo Pellikka
Agronomi Heikki Perho	Toiminnanjohtaja Markus Tiitola
Vuorineuvos Martti Hovi	Merenkulkuneuvos Heikki Holma

Työntekijäin edustajat

Puheenjohtaja Pekka Oivio	Puheenjohtaja Esko Suikkanen
Puheenjohtaja Viljo Ronkainen	Puheenjohtaja Jarl Sund
Puheenjohtaja Sulo Penttilä	Puheenjohtaja Pekka Virtanen
Puheenjohtaja Lauri Vilponiemi	Puheenjohtaja Matti Haapakoski
Sosiaalineuvos Yrjö O. Kostet	Talousjohtaja Kalervo Tuure
Puheenjohtaja Jorma Reini	Pääsihteeri Jarmo Tammenmaa

Maatalousyrittäjien edustajat

Puheenjohtaja Heikki Haavisto	Kunnallisneuvos Reino Pirhonen
Maanviljelysneuvos Toivo Hakamäki	Kunnallisneuvos Lauri Heitto
Puheenjohtaja Ola Rosendahl	Kalastaja Viljo Sahlsten

Muiden yrittäjien edustajat

Kauppias Erkki Raitala	Teollisuusneuvos P. K. Juntunen
Kauppaneuvos Aarno Pajunen	Toimitusjohtaja Tarmo Korpela

Eläkevakuutusyhtiöiden edustajat

Toimitusjohtaja Lars Palmén	Toimitusjohtaja Kurt Ljungman
Toimitusjohtaja Pertti Paloheimo	Varatoimitusjohtaja Klaus Ekholm
Toimitusjohtaja Jukka Syrjänen	Varatoimitusjohtaja Viljo Keinänen

Avustuskassojen edustajat

Hallinto-opin kandidaatti Mikko Haramo	Johtaja Samuli Simula

Eläkesäätiöiden edustajat

Dipl.insinööri Eelis Makkonen	Ekonomi Aake Lehmus

Muut jäsenet

Professori Martti J. Karvonen	Lääket. ja kir. tohtori Turo Niemi

HALLITUS

Fil. maisteri Altti Aurela, puheenjohtaja
Varatuomari C. G. Aminoff, varapuheenjohtaja

Työnantajien edustajat

Varatuomari Mauri Moren	Agronomi Henrik Sumelius
Varatuomari Erkki Oinas	Johtaja Pekka Merenheimo
Dipl. insinööri Lauri Olkinuora	Varatuomari Rolf Widén

Työntekijäin edustajat

Puheenjohtaja Veikko Ahtola	Puheenjohtaja Martti Veirto
Sihteeri Simo Elomaa	Puheenjohtaja Ilmari Kosonen
Toiminnajohtaja Olavi Suominen	Toiminnanjohtaja Ragnar Hansson 4.5.1978 saakka Toiminnanjohtaja Pekka Porttila 4.5.1978 alkaen

Maatalousyrittäjien edustajat

Varatuomari Bruuno Mattila	Johtaja Taisto Paatsila

Yrittäjien edustajat

Valtiot. maisteri Viljo Terho 31.5.1978 saakka Hall.tiet. tohtori Waldemar Bühler 1.6.1978 alkaen	Pääkonsuli Pauli Paaermaa

Muut jäsenet

Lääket.lis. Martti Lehtinen	Lääk. kontra-amiraali Esko Helske
Fil. tohtori Erkki Pesonen	Fil. kand. Pertti Ojantakanen
Toimitusjohtaja Juhani Salminen	Varatuomari Aarre Metso

TILINTARKASTAJAT

Ekonomi, KHT Folke Tegengren
Valtiot. maisteri Bjarne Lindholm
Talouspäällikkö, metsänhoitaja Rauno Kousa
Kauppat. maisteri, KHT J. V. Heikkonen
Kauppat. maisteri, KHT Torsten Ekroos
Toiminnanjohtaja Ensio Seppälä
Taloudenhoitaja Pentti Kymensalo

Ekonomi, KHT Matti I. Kauppinen

YRITTÄJIEN NEUVOTTELUKUNTA

Toimitusjohtaja Matti Uimonen, puheenjohtaja
Varatoimitusjohtaja Jouko Sirkesalo, varapuheenjohtaja
Liikenteenharjoittaja Raimo Turku
Puheenjohtaja Veikko Valkama
Johtaja Sylvi Käkönen
Puheenjohtaja Kosti Heikkinen
Hammaslääkäri Olavi Heikinheimo
Ekonomi Simo Pakarinen
Johtaja Eino I. Leino

Toiminnanjohtaja Leo Hämäläinen
Teollisuusneuvos Paavo V. Suominen
Apulaisjohtaja Pertti Kajanne
Teollisuusneuvos Erkki Pekkinen
Varatoimitusjohtaja Klaus Ekholm
Toimitusjohtaja Lars Palmén
Toiminnanjohtaja Olli Simoinen

Insinööri Fritz Kuula
Valtiot. maisteri Arno Linnoila
Apteekkari Matti Kannisto
Kirjailija Lassi Nummi
Asianajaja Kullervo Kemppinen
Toimitusjohtaja Tauno Terttunen
Pääsihteeri Jarmo Siro 29.3.1978 saakka
Pääsihteeri Jouko Kuisma 1.4.1978 alkaen
Ekonomi Erkki E. Sorsa
Toimitusjohtaja Reijo Mäkinen
Lainopin kand. Raimo Lahtinen
Talousneuvos Tauno Niinivirta
Johtaja Leo Salomaa
Johtaja Juhani Kolehmainen
Ekonomi K. Erik Lindström

TYÖKYVYTTÖMYYSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA

Hallitusneuvos Heimer Sundberg, puheenjohtaja
Johtaja Lauri Koivusalo, varapuheenjohtaja
Sisät. erikoislääkäri Martti Lehtinen
Sisät. ja kardiologian erikoislääkäri Matti Saarinen
Sisätautiopin apulaisprofessori Matti Kekki
Sisätautiopin dosentti Lauri Autio
Hermo- ja mielit. erikoislääkäri Reino Huttunen
Osastopäällikkö Juhani Jäntti
Ortopedian erikoislääkäri Olli Klossner
Lääket. lis. Markku Toropainen
Yleislääketieteen erikoislääkäri Hannu Suutarinen
Toiminnanjohtaja Olli Simoinen
Osastopäällikkö Marjatta Sirén
Johtaja Paavo Hyvönen
Johtaja Seppo Pietiläinen
Osastopäällikkö Jyrki Jääskeläinen
Sisätautien erikoislääkäri Risto Kärävä

Kirurgian erikoislääkäri Martti Gylling
Osastopäällikkö Antti Suominen

Sisätautien erikoislääkäri Felix Heikel

Sisätautiopin dosentti Kimmo Luomanmäki

Toimistopäällikkö Esko Laitinen

Toimitsija Toivo Ranta
Sisät. ja työlääket. erikoislääkäri Kaj Ahlman
Toimitusjohtaja Juhani Laine
Osastopäällikkö Pertti Tukia
Osastopäällikkö Risto Rinta-Jouppi
Johtaja Heikki Sipilä
Apulaisosastopäällikkö Pentti Aaltonen
Osastopäällikkö Gunnel Liljestrand

LUOTTOVAKUUTUSTOIMINNAN JOHTOKUNTA

Toimitusjohtaja Matti Uimonen, puheenjohtaja
Osastopäällikkö Esko Prokkola, varapuheenjohtaja
Johtaja Lauri Koivusalo

Asiantuntijajäsenet

Varatuomari Ossian Antson
Professori Eero Artto
Varatoimitusjohtaja Klaus Ekholm
Toimitusjohtaja Carl-Olaf Homén
Toimitusjohtaja Anssi Karkinen
Pankinjohtaja Simo Kärävä

TIEDOTUSTOIMINNAN NEUVOTTELUKUNTA

Toimitusjohtaja Matti Uimonen, puheenjohtaja
Osastopäällikkö Yrjö Larmola, varapuheenjohtaja
Tiedotuspäällikkö Leo Allo
Osastopäällikkö Kimmo Eskola
Tiedotuspäällikkö Heikki Helkavuori
Tiedotuspäällikkö Eeva-Helena Jussila
Tiedotuspäällikkö Antti Kyynäräinen
Tiedotuspäällikkö Antti Pullinen
Tiedotuspäällikkö Erkki Maasalo
Tiedotuspäällikkö Sakari Montonen
Johtaja Eero Santala
Tiedotuspäällikkö Matti Särömaa
Johtaja Pauli Toivonen
Osastopäällikkö Heimo Tuomarla

ELÄKETURVAKESKUKSEN ESIMIEHET

Toimitusjohtaja	Matti Uimonen
Varatoimitusjohtaja	Jouko Sirkesalo
Lainopillinen johtaja	Lauri Koivusalo
Hallinnollinen johtaja	Antero Viitanen
Suunnittelujohtaja	Markku Hänninen
Hallinto- ja talousosasto, osastopäällikkö	Ensio Tuominen
Tilitoimisto	Ensio Tuominen
Konttoripalvelutoimisto, toimistopäällikkö	Veli-Pekka Planting
Lainopillinen osasto, osastopäällikkö	Antti Suominen
apulaisosastopäällikkö	Pentti Koivistoinen
Eläketoimisto, toimistopäällikkö	Tapio Karsikas
Lausuntotoimisto, toimistopäällikkö	Ilkka Savoheimo
Valvontatoimisto, toimistopäällikkö	Markku Sirviö
Luottovakuutusosasto, osastopäällikkö	Esko Prokkola, SHV
apulaisosastopäällikkö	Ari Laine
Suunnitteluosasto	Markku Hänninen
apulaisosastopäällikkö	Antero Ahonen
Tiedotusosasto, osastopäällikkö	Yrjö Larmola
Tiedotetoimisto, toimistopäällikkö	Pentti Lahtinen
Yhteystoimisto, toimistopäällikkö	Elsi-Kaija Lindquist
Tutkimusosasto, osastopäällikkö	Margaretha Aarnio
apulaisosastopäällikkö	Jussi Vanamo
Eläketutkimustoimisto	Jussi Vanamo
Kenttätutkimustoimisto, toimistopäällikkö	Simo Forss
Tilastotoimisto, toimistopäällikkö	Leena Lietsala
Vakuutusteknillinen osasto, osastopäällikkö	Martti Hännikäinen
apulaisosastopäällikkö	Heikki Poukka
Ansiorekisteritoimisto	Heikki Poukka
Eläkerekisteritoimisto, toimistopäällikkö	Helena Luoma
Matemaattinen toimisto, toimistopääll.	Synnöve Hesso
Asiamies	Matti Puranen
Henkilöstöpäällikkö	Mirjam Tynnilä
Kenttäpäällikkö	Mauri Vanhatalo
Koulutuspäällikkö	Lauri Mäkeläinen

Eläkelautakunnan toimintakertomus 1978

Eläketurvakeskuksen yhteydessä toimii itsenäiseksi tuomioistuimeksi organisoitu eläkelautakunta. Se on ensimmäinen muutoksenhakuelin työeläkettä koskevissa asioissa. Eläkelautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutusoikeuteen, joka on työeläkejärjestelmän ylin oikeusaste.

Valitusten määrä

Eläkelautakuntaan saapuneitten valitusten määrässä varsinkin vuoden 1970 jälkeen tapahtunut jatkuva kasvu pysähtyi vuonna 1978. Vireille tulleitten valitusten määrä oli 6 631. Eläkelautakunta käsitteli samana aikana 6 515 valitusta. Vuoden 1978 lopussa oli vireillä 3 507 valitusta, mikä merkitsee noin 6 kuukauden keskimääräistä käsittelyaikaa.

Muutokset eläkelaitosten päätöksiin

Valituksen johdosta eläkelautakunta muutti eläkelaitoksen päätöstä valittajan eduksi 15,4 prosentissa tapauksista sekä palautti eläkelaitokselle uudelleen käsiteltäväksi 6,6 prosenttia tapauksista.

Vastaavat prosenttiluvut erikseen työkyvyttömyyseläkettä koskevien tapausten kohdalla olivat 11,0 ja 5,8.

Helsingissä helmikuun 13. päivänä 1979

Heimer Sundberg Pekka Ihalainen

ELÄKELAUTAKUNNAN JÄSENET

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Hallitusneuvos Heimer Sundberg, puheenjohtaja	
Esittelijäneuvos Erkki Ahonen, varapuheenjohtaja	
Hallitusneuvos Lasse Sinivirta, varapuheenjohtaja	
Hallitussihteeri Tuulikki Haikarainen, varapuheenjohtaja	
Lääkintöneuvos Jussi Antila	Lääket. lis. Heikki Takkunen
Lääket. lis. Felix Heikel	Lääket. lis. Paavo Poukka
Lääket. lis. Alpo Luppi	Lääket. lis. Paul Sandström
Lääket. lis. Nils Weckman	Lääket. lis. Leo Jarho
Osastopäällikkö Juhani Jäntti	Toimistopäällikkö Seppo Virtanen
Fil. maisteri Anita Lundström	Fil. maisteri Kaarlo Honka

Työnantajien edustajat

Varatuomari Mikko Hurmalainen	Oikeust. kand. Johan Åström
Lakit. lis. Tauno Jaatela	Oikeust. kand. Jouni Saastamoinen
Varatuomari Seppo Riski	Varatuomari Risto Rusama
Agronomi Viljo I. Sirkiä	Maat. ja metsät. lis. Patric Hackman

Työntekijäin edustajat

Taloudenhoitaja Antti Hietanen	Asiantuntijalääkäri Markku Toropainen
Palkkasihteeri Esko Honkavaara	Sosiaalisihteeri Lauri Kaarisalo
Sos. poliitt. sihteeri Matti Kaukoranta 31.5.1978 saakka	Asiamies Mauri Waenerberg 31.5.1978 saakka
Valt. kand. Jukka Vainio 1.6.1978 alkaen	Varatuomari Raila Kangasperko 1.6.1978 alkaen
Toimitsija Toivo Ranta	Taloudenhoitaja Martti Rauhamo

Maatalousyrittäjien edustajat

Agronomi Eeva Hetemäki	Agronomi Åke Johansson
Agronomi Pentti Saarimäki	Agronomi Tapio Punttila
Agronomi Kari Ventola	Agrologi Tauno Jouhtimäki
Agronomi Paavo Vuoksinen	Agrologi Tage Ginström

Yrittäjien edustajat

Toiminnanjohtaja Helge Blomqvist	Hovioik. auskult. Heikki Berglund 23.7.1978 saakka
	Järjestöjohtaja Kari Heikkilä 24.7.1978 alkaen
Lainop. kand. Raimo Lahtinen	Oikeustiet. kand. Jouko Saari

Työeläkelainsäädännön muutokset 1978

27. 1. 1978

annettiin asetuksessa yksityiskohtaiset säännökset siitä, miten valtio suorittaa osuutensa YEL:n rahoituksesta.

14. 4. 1978

tarkennettiin työttömyyslisän laskusääntöä ja säädettiin työttömyysavustuspäivät otettavaksi aikaisempaa kattavammin huomioon, muun muassa lomautusajalta, eläkettä kartuttavina.

muutettiin perhe-eläkkeen alkamisajankohdan säännökset vastaamaan lainsäädännössä omaksuttua yleisperiaatetta.

tehtiin mahdolliseksi maksaa aivan pienet työeläkkeet (10 mk tai vähemmän kuukaudessa) kertasuorituksena ilman hakijalta saatavaa erityistä lupaa.

7. 6. 1978

alennettiin työttömyyseläkkeen ehtona oleva ikäraja 60 vuodesta 58 vuoteen 1. 7. 1978—31. 12. 1979 väliseksi ajaksi.

sukupolvenvaihdoseläkkeen ikäraja 60 vuotta alennettiin 58 vuoteen vuosien 1978—1980 ajaksi.

28. 7. 1978

annettiin kansaneläkelain uudistamista koskevat säännökset, minkä yhteydessä muutettiin myös työntekijöitä ja yrittäjiä koskevien eläkelakien vanhuuseläkelaskenta siten, että eläke voidaan laskea valmiiksi heti sen kalenterivuoden päätyttyä, jonka aikana asianomainen on täyttänyt 63 vuoden iän.

28. 7. 1978

edellä sanotun muutoksen yhteydessä tarkistettiin lakien piiriin kuulumista, yhteensovitusta ja eläkekustannusten jakoa koskevia työeläkelakien säännöksiä. Näiden muutosten voimaantuloajankohta on 1. 1. 1980.

1. 12. 1978

annettiin laki TEL:n ja LEL:n vakuutusmaksun väliaikaisesta alentamisesta vuonna 1979, jolloin keskimääräinen TEL-maksu, aikaisempi maksunalennuksen kuoletus huomioon ottaen, on 11,7 prosenttia palkoista ja LEL-maksu niin ikään 11,7 prosenttia sen alaisista palkoista.

15. 12. 1978

annettiin laki TEL-eläkkeen perusteena olevan palkan laskusäännön muuttamisesta. Sen mukaan eläkkeen perusteena oleva palkka on neljästä viimeisestä kalenterivuodesta valittujen, ansiotasoltaan kahden keskimmäisen vuoden palkkojen keskimäärä kuukautta kohden.

Vuoden 1978 tilastotietoja

Eläkelaitosten toiminnasta

		TEL	LEL	YEL	MYEL	YHT.
Eläkelaitoksia,	kpl	124	1	13	1	126
Vakuutettuja 31.12.,	1000 kpl	1 065	230	95	260	
Eläkkeitä 31.12.,	1000 kpl	235	96	33	138	502
Myönnetyt eläkkeet,	1000 kpl	33	13	5	17	68
Maksutulo*),	milj.mk	3 585	475	270	130	4 460
Eläkemeno,	milj.mk	2 301	503	346	371	3 521
Vastuuvelka*) ,31.12.,	milj.mk	15 300	2 350	110	70	17 830
Vastuu vajaus, 31.12.,	milj.mk	555	45	–	–	600
Keskim. eläke 31.12.,	mk/kk	818	427	858	224	582
Keskim. myönnetty eläke	mk/kk	967	475	897	258	687

*) luvut ovat arvioita

Eläkkeiden lukumäärät 31.12., 1000 kpl

	1974	1975	1976	1977	1978
Vanhuuseläkkeet	150	175	197	220	242
Työkyvyttömyyseläkkeet	146	157	166	174	176
Työttömyyseläkkeet	1	1	2	2	5
Perhe-eläkkeet	46	53	62	70	79
Kaikki	343	386	427	466	502

Muutokset eläkkeiden lukumäärissä vuonna 1978, 1000 kpl

	työkyvyttö-myys- ja työttö-myyseläk-keet	vanhuus-eläkkeet	perhe-eläkkeet	kaikki
Eläkkeitä 31.12.1977	176	220	70	466
Myönnetty uusia	26	19	11	56
Muutettu vanhuus-eläkkeeksi	–12	12	–	–
Päättyneitä	– 9	– 9	– 2	–20
Eläkkeitä 31.12.1978	181	242	79	502

Eläkemeno milj.mk

	1974	1975	1976	1977	1978
Vanhuuseläkkeet	456	668	969	1 341	1 612
Työkyvyttömyys-eläkkeet	503	667	949	1 272	1 446
Työttömyyseläkkeet	2	3	5	10	20
Perhe-eläkkeet	127	183	267	366	443
Kaikki	1088	1521	2190	2989	3521

Kaikkiin edellä esitettyihin lukuihin sisältyy myös rekisteröity lisäeläketurva.